

ورزش در ایران یعنی برد و باخت

گزارش از: محمد بلوکی

ورزش همواره یکی از مطرح ترین مسائل در جامعه ما بوده است.

در شهر و روستا کمتر خانواده‌یی را می‌توان سراغ گرفت که به نوعی با ورزش در ارتباط نباشد. از کودک تازه به دبستان رفته، تا دانشجوی دانشگاه، و از پدربزرگ و مادربزرگی که پیاده روی را ورزشی درخور سن خود تلقی می‌کنند گرفته، تا نوجوانان و جوانانی که به نوعی به ورزش عشق می‌ورزند یا با آن پیوند دارند، همه و همه به طریقی با ورزش در ارتباطند.

با این همه ارتباط و علاقه، متأسفانه همیشه کمیت ورزش در کشور ما ننگ می‌زند.

کمبود امکانات، فقدان برنامه مشخص، قهرمان پروری کاذب، توجه مخصوص و زیاده از حد به رشته‌های خاصی از ورزش، و اختصاص دادن امکانات مادی و معنوی محدود کشور به همین رشته‌ها، و دهها عامل دیگر همواره به عنوان اساس مشکلات در ورزش ما مطرح بوده، بی آن که برای حل و رفع آن‌ها اقدامی کارساز انجام شود.

از طرفی، کشتی همواره به عنوان ورزش ملی در ایران طرف توجه عموم قرار داشته و در واقع جزئی از زندگی اجتماعی - فرهنگی ما محسوب می‌شده است. اما همین ورزش هم که روزگاری مایه افتخار آفرینی برای کشور ما بود، هم از لحاظ کمی و هم از جنبه کیفی به افول بی‌تأسف آورو رسیده است.

برای بررسی علل نزول کشتی، این ورزش ملی، با سه تن از دست‌اندرکاران پرسابقه و صاحب‌نام و تجربه در این رشته به گفتگو نشستیم و کوشیدیم ریشه‌های نابسامانی موجود در ورزش کشور را به طور اعم، و در کشتی را به طور اخص، از زبان ایشان بشنویم. این سه تن عبارتند از:

آقای منصور بزرگ سرمربی تیم ملی کشتی و صاحب مدال طلای جهانی، آقای محمدرضا نوایی مربی تیم

ملی و صاحب مدال جهانی و استاد دانشگاه شهیدبهنی، آقای جواد رفوگر قهرمان کشتی کشور و جام‌های بین‌المللی، استاد دانشگاه تربیت بدنی و رئیس اسبق فدراسیون کشتی و مربی بدن‌سازی تیم ملی. حاصل این گفتگو را زیر می‌خوانید.

گزارش: کشتی ایران به عنوان ورزش اول کشور مطرح بوده و کشتی‌گیران ما مدال‌های طلای جهانی متعددی را صاحب شده بودند. موفقیت ما در این رشته چنان بود که کشورهای دیگر برای کشتی ایران جایگاه خاصی قائل بودند، در سالهای اخیر چه اتفاقی روی داده که باعث شده کشتی کشورمان به وضع فعلی دچار شود؟

بزرگ: ما از کشتی خاطرات تلخ و شیرین زیادی داریم، از سال ۱۹۴۸ که تیم ایران در مسابقه‌های جهانی درخشان فراز و نشیب‌های بسیاری را تجربه کرده‌ایم. سالی مدال آور بودیم، دوره‌یی ناکام ماندیم و سالی دیگر قهرمان جهان شدیم. علت این فراز و نشیب همان است که بارها تذکر داده‌ام و گفته‌ام که به کشتی ما ریشه‌یی توجه نمی‌شود.

به محض تزلزل در مدیریت و یا کنار رفتن یک فرد، تیم ما سریعاً اُفت می‌کند. و در واقع کشتی ما به افراد وابسته شده است. اگر بخواهیم که تیم کشتی ما حرف اول یا دوم را بزند باید به یک سرمایه‌گذاری همه جانبه اقدام کنیم، در حالی که اینک حتی امکانات اولیه را در اختیار کشتی‌گیران قرار نمی‌دهیم.

شرایط امروز در کشتی با مقایسه نسبت به گذشته خیلی سخت شده است به طوری که می‌توان گفت امروز نمی‌توان انتظار پیروزی‌های دهه شصت را داشت.

ورزشکار نیاز به تأمین دارد

نوایی: سال ۱۹۶۰ که کشتی با تکنیک خاص و به صورت علمی مطرح شد دوران طلایی که اتکای کشتی‌گیر فقط به قدرت و شرایط سنتی بود سرآمد و قوانین و اصول نوینی مطرح شد و لذا باید اکنون کشتی را علاوه بر نیرو و شرایط بدنی کشتی‌گیر، براساس موازین علمی هدایت کرد، اما علی‌رغم این ضرورت، متأسفانه سیاست فدراسیون کشتی ایران با یک برد، یا یک باخت تغییر می‌کند و دیدگاهها نسبت به آن تغییر می‌یابد.

از طرفی در کشور ما ورزشکار تأمین شغلی ندارد، کشتی‌گیر باید تأمین داشته باشد، باید به او کمک شود تا بتواند مخارج زندگی خود را تأمین کند و فارغ از دغدغه معاش به تمرین مداوم و تعطیل ناپذیر بپردازد.

گزارش: عده‌یی می‌گویند ما کشتی‌گیران را خسته و مایوس می‌کنیم. این موضوع تا چه حد درست است. در ضمن اگر کشتی را از دوران مدرسه و با برنامه شروع کنیم چه نتایجی به دست می‌آوریم؟

رفوگر: اگر ورزش در مدرسه جدی گرفته شود مسلماً پیشرفت کار خیلی بهتر و بیشتر خواهد بود. اما متأسفانه ورزش در مدارس ما مرده است، در حالی که زیربنای اصلی ورزش را باید در این قبیل مراکز پی‌ریزی کرد. یادم هست زمانی که ما کشتی می‌گرفتیم، مسابقات آموزشگاهها با چه هیجانی عمومی برگزار می‌شد و مدیران مدارس چه اهمیت خاصی را برای ورزش قائل بودند.

بزرگ: اگر ما به آینده ورزش علاقه داریم، و اگر می‌خواهیم ورزش را همگانی کنیم باید آن را از سطح مدرسه مورد توجه قرار دهیم. باید وزارت آموزش و

پرورش و سازمان تربیت بدنی در ایسن زمینه دست به یک برنامه‌ریزی و انجام یک سلسله اقدامات مشترک بزنند. من در مورد ورزش، خصوصاً کشتی باید توضیح دیگری بدهم.

کشورهای صاحب نام در کشتی ابتدا اقدام به بدن‌شناسی می‌کنند. مثلاً در انستیتوهای بدن‌شناسی شوروی و بلغارستان ابتدا ارگانیزم بدن را تشخیص می‌دهند تا بفهمند برای چه ورزشی مناسب است، و بعد بر اساس نتایج شروع به بدن‌سازی می‌کنند.

برنامه‌ریزی درازمدت

اما ما چه می‌کنیم؟ هیچ... اگر کاری هم می‌کنیم، در برخورد با اولین اختلاف سلیقه آن را رها می‌کنیم. سال‌ها پیش مدرسه تربیت بدنی تأسیس شد، اما نتیجه چه شد؟ با رفتن یک مدیر و آمدن مدیر دیگر آن را تعطیل کردند. نباید با مشاهده یک ضعف و یا نتیجه دور از دلخواه، یک سازمان را به هم ریخت. هیچ کاری با عجله و در زمان کوتاه نتیجه مطلوب نمی‌دهد. باید در ورزش و خصوصاً در کشتی کار با برنامه‌ریزی، آن هم از نوع درازمدت همراه باشد تا نتیجه مطلوب عاید شود.

گزارش: آقای رفوگر در مورد بدن‌سازی بیشتر توضیح دهید؟

رفوگر: بدن‌سازی به آمادگی فیزیکی و فیزیولوژیکی بدن گفته می‌شود.

کشتی‌گیر باید هم از نظر فیزیکی و هم از جنبه فیزیولوژیکی قوی شود. سیستم‌های انرژی‌اش باید تقویت شود. ساختن عضلات قدرتی و سرعتی و استقامتی، دادن روحیه مقاومت و جنگندگی، تفکر و تقویت نیروی ابتکار عمل برای

نیفتادن به دام حریف از جمله کارهایی است که همزمان با بدن سازی باید انجام شود.

بزرگو: در زمینه بدن شناسی و بدن سازی باید بگویم اندازه یک بدن مشخص است و باید روی آن کارکرد و اندازه را رعایت کرد. در کشتی فرد است که می برد یا می بازد، او باید همواره به اصطلاح «سروزن» باشد و به نظر من بهترین بدن آن بدنی است که با کشتی ساخته شود.

کشتی گیر باید قدرت، سرعت، تفکر، آگاهی، فنون، ابتکارات، سماجت و شجاعت، نفس و چالاکی را با هم داشته باشد.

نوایی: به طور کلی باید گفت در اثر قدرت و تکنیک است که فنون اجرا می شود.

رفوگر: اگر اجازه بدهید باید بگویم کشتی یک ورزش تمام عیار است. در کشتی، قدرت، سرعت، استقامت و انعطاف، چابکی و زیرکی باید یک جا جمع شود، و کشتی گیر هم از بدن خوبی برخوردار باشد به عبارت دیگر بدن خوب و با تکنیک است که در مقابل حریف موفق می شود.

جنبه اجتماعی ورزش

گزارش: اجازه بدهید نگاهی به ورزش از بعد اجتماعی آن بیندازیم، چه باید کرد تا ورزش در سطح جامعه تعمیم یابد و به عنوان یک ابزار بهسازی تن و روان آدمی قبول عام یابد؟

رفوگر: باید به تعمیم ورزش به عنوان یک اصل نگاه کرد. گسترش برنامه ریزی در مورد ورزش عمومی و رها کردن مدیریت ها از قید و بندهایی که فقط به برد و باخت در ورزش نظر دارد و به آن اهمیت درجه اول را می دهد، شرط اول تعمیم ورزش در بین همه طبقات است.

بزرگو: من هم ضمن تأیید نظر دوست عزیزم اضافه می کنم ورزش کشور ما مسائل زیادی دارد. بزرگترین ایراد ورزش ما این است که با تغییر یک مسؤول، تمام آدم هایی که در زمینه های مختلف

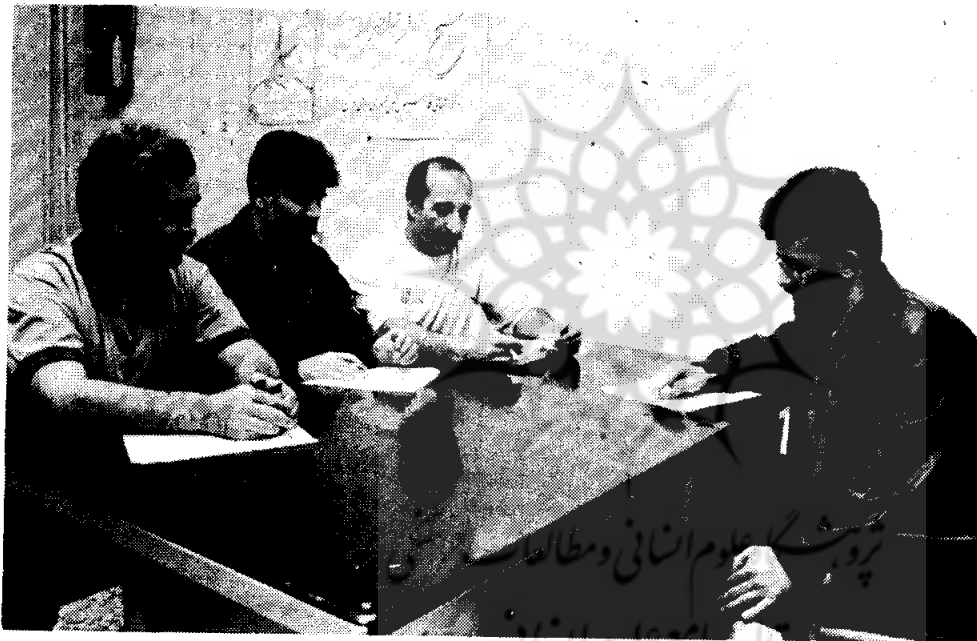
ورزش برنامه ریزی و کار کرده اند و تجربه اندوخته اند حذف می شوند و دیگرانی که می آیند باید کارها را از اول و بر طبق پیش و سلیقه خود شروع کنند که این امر مغایر اجرای سیاست ها و برنامه های بلندمدت در ورزش است. الان ورزش ما محدود به این است که چه کسی یا چه تیمی می برد یا می بازد. این برد و باخت هاست که سرنوشت ورزش ما را تعیین می کند و در همین برد و باخت هاست که سرنوشت مسؤولین فدراسیون ها و مربیان را رقم می زند، در حالی که اکثر کسانی که در این سمت ها کار می کنند توقع مادی و مقامی ندارند. آنها شیفته ورزش هستند و

آقای بزرگو اشاره کردند دستگاه ورزش باید برای افزایش دانش دست اندرکاران و مربیان ورزش امکانات لازم فراهم کند، اما در حال حاضر چنین کاری انجام نمی شود و این افراد خودشان مجبورند به هر قیمتی که هست برای بالا بردن سطح آگاهی های خود اقدام کنند. معلومات یک مربی اگر فقط محدود به سال ها پیش باشد و با روش های امروز آشنا نباشد به درد کار نمی خورد.

نوایی: مثلاً ما خودمان فیلم های ورزشی را می بینیم، کتابهای علمی را مطالعه می کنیم و آخرین تحولات را مورد بررسی قرار می دهیم و سعی داریم خودمان را با علم روز کشتی آشنا

عرض می کنم ما دست اندرکاران ورزش معتقدیم می باید یک تجدید نظر اساسی در نگرش عمومی نسبت به این زمینه مهم انجام شود. باید افراد صاحب صلاحیت و کارشناسان آگاه به مقتضیات امروز جامعه خودمان و جهان جنبه های مختلف ورزش کشور را ارزیابی و نقاط ضعف و قوت آن را مشخص کنند و زمینه های فراهم آورند که یک برنامه ریزی جامع و فراگیر در امر ورزش ممکن شود.

در زمینه کشتی ما باید این اصل را در نظر داشته باشیم که کشتی ورزش ملی ما است. در این ورزش اصیل ترین خصائل ملی ما را می توان جستجو کرد. شرافت،

آقایان بزرگو، رفوگر و نوایی در گفتگو با گزارشگر ماهنامه گزارش

مردانگی، ایثار، گذشت و بسیاری دیگر از فضائل ملی ما وابسته به این ورزش مردانه است و بنابراین هر قدمی جهت اعتلای آن برداریم، در واقع به رشد جنبه های مثبت اخلاق ملی و مذهبی خود کمک کرده ایم.

کنیم. در این زمینه ها هیچ کمکی به ما و دیگران نمی شود.

گزارش: با تشکر از حضور شما در این گفتگو، اگر ممکن است در یک جمع بندی کلی مؤثرترین اقداماتی را که می توان برای ارتقاء کمیت و کیفیت ورزش کشور و خصوصاً ورزش کشتی انجام داد، بیان فرمایید.

رفوگر: ظاهراً دوستان میل دارند در این زمینه بنده جواب بدهم. امرشان را اطاعت کرده و

به خاطر همین علاقه است که کار می کنند، اما با یک باخت تمام زحماتشان نادیده گرفته می شود. یکی از مشکلات مهم ورزش ما تعویض و تغییرات مکرر در کادر فدراسیون است. به نظر من یک فدراسیون باید حداقل چهار سال به طور مداوم و در قالب یک برنامه چهارساله برای المپیک کار کند.

رفوگر: علاوه بر مواردی که